Tıram Wenge Tıram

YIL: 1 SAYI: 2 HAZİRAN 2011 ÜCRETSİZDİR

Tıram, fotoğraflarıyla Antep'teydi

Tıram Gençlik Kültür Sanat Derneği olarak Gaziantep'te Gapgenç festivaline katılma şansı bulduk.Tıram olarak festival alanında Dersim'i tanıtan fotoğraf sergisi açtık ve sergimiz oldukça ilgi çekti. Sergi, İstanbul'dan katılımcı olan Kısa Dalga ile mahalle temasını işlediğimiz ortak çalışmanın ürünü oldu. Sergiyi gezen Gazianteplıler ve diğer katılımcı kuruluşların beğenilerini ifade ederek en yakın zamanda Dersim'e gelmek istemeleri bizleri son derece mutlu etti.

Festival kapsamında on iki kişilik Tıram ekibi, Kısa Dalga ile ritim çalışması da yaptık. Bu çalışma da gözlerin üzerimize çevrilmesine neden oldu. Dört gün süren festivalde akşamları konser etkinlikleri yer aldı. Tıram ekibi olarak ilin tarihi ve turistik mekanlarını da gezme şansı bulduk. En çok ilgimizi çeken ise; tarihi yapıların bulunduğu Ermeni Mahallesi oldu. Gaziantep dışında Şanlıurfa'da Balıklı Gölü, ziyaret etme şansı bulduk. Dönüş yolunda da zaman zaman ortak çalışma yürüttüğümüz Çocuklar Aynı Çatının Altında Derneği (ÇAÇA) ile görüştük. Bizleri misafir eden ÇAÇA üyeleri sayesinde Diyarbakır surlarını gezme şansı da bulduk.
Kendilerine misafirperverliklerinden ötürü teşekkür ediyoruz.

HABER: HÜSEYİN TÜNEY

Çocuk (H)aklı!

Metin APAYDIN

Sayfa 7'de

EŞKİYA AŞKI

Sayfa 6'da

KIRKMERDİVEN ŞELALESİ

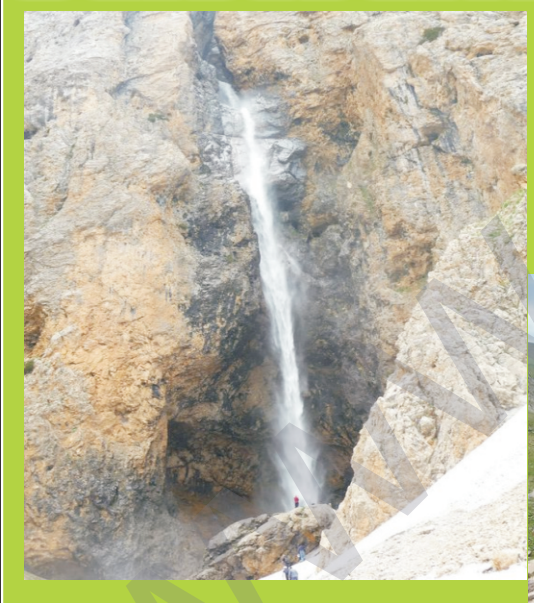

Kırkmerdiven şelalesi Ovacık'a yaklaşık olarak 8 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Munzur Dağcılık ve Doğa Sporları topluluğunun düzenlediği geziye oldukça yoğun ilgi vardı. Işkın, kenger ve mantarın bolca olduğu alandan y ürüyerek Kırkrmerdiven şelalesine ulaştık. Ardından yaklaşık olarak yarım saat mola verildi. Mola sırasında ihtiyaçlar giderildi bir süre dinlendik daha sonra yola devam ettik. Kısa bir yürüyüşten sonra Kırkmerdivene ulaştık. Burada bir süre dinlenerek arkadaşlarla sohbet ederek Kırkmerdivenin hikayesinin anlattık. Kırkmerdivende bundan yıllar önce katırlarla eşya taşındığını ve Erzincan'a tuz götürüldüğü bilinmektedir. Bu güzel sohbettin ardından zirveye tırmanarak doğanın güzelliğini gören katılımcılar oldukça heyecanlı olduklarını dile getirdiler. Bir süre zirvede dinlenildikten sonra dönüş yolculuğu başladı… Dönüş yolunda biraz yürüdükten sonra fırtına ve doluya yakalandık. Oldukça zor koşullar altında tırmanışı sonlandırdık. Katılımcılar, ıslanmalarına rağmen gezinin oldukça iyi geçtiğini dile getirdiler.

Haber Hüseyin Tüney

ÇAÇA'YI TANIMAK

Haber ve foto: Özkan Kanılmaz

Çocuklar Aynı Çatı Altında (ÇAÇA) koordinatörüyle kısa bir röportaj yaptık.

Özkan Kanılmaz: ÇAÇA nedir? ÇAÇA'yı açıklar mısınız bize?
ÇAÇA koordinatörü Taşkın Adıgüzel: ÇAÇA, bir sivil toplum örgütüdür. 2001den beri Diyarbakır'da dezavantajlı çocuk guruplarıyla alternatif eğitim modelleriyle ve gönlü büyük gönüllülerle beraber çalışmalarını yürüten bir örgüt.
Ö.K. :çocuklara ne gibi eğitimler veriyorsunuz?
T.A.: Çocukların ihtiyaçlarına göre eğitim veriliyor. Bahsettiğimiz eğitimlerin içinde sanat atölyesi, gönüllü abla-abi odalarında pedogolojik eğitimler var. Bunların yanı sıra yükleme değil de çocukların gezi, sinema, tiyatro ve benzeri etkinliklerde yer alıyor çocuklar. Aslında söylemek gerekirse söylenecek çok şey var. Genel olarak amacımız çocukların ne önünde ne de arkasında kalarak sadece yan yana yürüyüp hayatı beraberce keşfetmeye çalışıyoruz. ÇAÇA olarak ise amacımız çocukların temel hak ve özgürlüklerin ayrıca Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin kesintisiz ve kısıtlama olmadan uygulanmasını ve yaygınlaşmasını sağlamak.
Ö.K. : Duyduğuma göre çocukların yanında içki ve sigara içmiyormuşsunuz ve ya bunların sözünü etmiyormuşsunuz. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?
T.A.: Çocukların yanındayken hassas davranmaya çalışıyoruz. Onlardan iyiyi isterken bizim de iyi birer örnek olmamız gerekiyor.
Ö.K. : ÇAÇA'da gönüllü olarak mı çalışıyorsunuz?
T.A.: ÇAÇA ile olan beraberliğim altı yıl önce gönüllü olarak başladı. Şu an ise profesyonel olarak çalışıyorum. Yani ücret alıyorum ama beni asıl orya bağlayan gönüllülük ruhu ve çocuklar.
Ö.K.: ÇAÇA'daki çalışmanız dışında herhangi bir işle uğraşıyor musunuz?
T.A.: ÇAÇA dışında sanatla uğraşıyorum. Hem almış olduğum eğitimden ve sahip olduğum yeteneğimden kaynaklı resim yapıyorum.
Bize kısa bir demeç veren ÇAÇA koordinatörü Taşkın Adıgüzel'e teşekkür ediyorum.

Acının iniltisi

Kara vagonlardan bir göç dizilir yüreğime, tozlu bir yol alır götürür bedenimi. Ayaklarım sürgünlüğün adresine koşar, kimsesiz çocukların yüreğine düşer gözyaşı, kana karışır acı olur, keder olur; sürgün olur. İnler ağlayan bebeklerin sesini saklar kendisine ve bundandır ki bir çocuğun sesi takılır Munzur'un suyuna Laç Deresi'ne asılır acının fotoğrafı. Yerim yok sürgünüm işte taa 38'lerden.

Hala bir toprak vardır. Gözyaşı yanağında kurumuş çocuk misali geri dönemediğim bir sürgünün kenti vardır özlemlerimde. Adı yazılıdır o günden beri içimin çalkantılarına Dersim'in. Geri dönüp de selam veremediğim nice yürek vardır. Acılarını her gün taşıyan bir Munzur vardır... Akışı uzar gider bitmeyene doğru... Akışında direnç vardır, özgürlük vardır; hasret vardır... Her türküde insanı nakış nakış işleyen duygu vardır. En çokta isyan, her akşam yıldızların parıltısı düşer güzelleştirir suyunu, dağını, toprağını. Bir bahar bekleyişinde güzelliğiyle kucaklar doğasını, her gün daha büyük sevdaların habercisi olur. Sır gibi taşır başına taktığı dileklerini bundandır ki akışında bazen yorgunluk vardır çocukların kulağına fısıldanan bir duadır kimi zaman kimi zamansa tatlı bir rüyanın ninnisi, buram buram sevda kokan yaşamın kendisi Munzur. Bazen de kırmızı gelincik tarlasında bahar gülüşlü çocukların düşlerindeki masalın son imgesi, ateş gibi parıldar gülümseyen çocukların yüzleri

Çadıra benzeyen bir kenttir, bağrına bastığı acıların kafesidir, yıldızlara tutunarak ağlar geceleri kaval sesinde konuşur içinde taşıdığı yara hüzün sarar. Seher yelinde üşüyen gözlerini, kavuşulmayan bir ayrılığın özlemi takılır kirpiklerine, her gün sürgün edilen yüreklerin çığlığını içer bir rüzgâr esintisi sonrası gecede yüzüne çizilen bir ayın aydınlık hali kalır gün başlamadan.

Ve kaçmak isteyen gülüşün çığlığı, suya anlatılan rüyanın iniltisi.

Pelin GÜNGÖREN

www.arsiv.org

Kızmayın, sözüm hepimize!

Gün ŞAHİN

Birçok bölgede olduğu gibi, Dersim Bölgesinde de çöplerin büyük bir sorun olduğu yeni bir haber olmasa gerek. Katı atık arıtma tesislerinin eksikliğiyle büyük sıkıntılar doğmakta. Bunları söyledikten sonra vatandaşın çöpünü, az sayıda olan ama bulunduğu yerlerde de konteynırlara atmaması dikkat çekici. Dersim insanının doğaya olan aşkını ve hassasiyetini biliyoruz. Bunun net örneğini bölgede yapılan barajlar ve yeni baraj projelerine karşı büyüyen çevre hareketlerinden gördük. Fakat kendi sorumluluklarımızın ihmaline gelince nedense sesimizi yükseltmek istemiyoruz. Devlet, yatırım adına yaptığı projelerle doğaya zarar veriyor diyoruz. Belediyenin maddi imkanları sınırlı diyoruz. Ya kendimize ne demeli? Tüm bu olumsuzluklara rağmen çöpümüzü acaba neden toplamıyoruz? Sorum hepimizedir.

Isveç'ten gelen bir gurup genç, Samiler ile Nisan ayında yaptığımız Dersim gezisi boyunca bizim yani Dersim insanının doğaya olan bağlılığını, doğayı kutsal kabul ettikleri, yaşamlarını doğa ile içiçe sürdürdüklerini anlattık. Samiler'in de doğaya olan sevgisi ve bağlılığı ile ortak yanlar bulduk ve güzel topraklarımızı beraber gezdik. Munzur Nehri eşliğinde Munzur Gözelerine doğru yola çıkarken önünden geçtiğimiz, Dersimliler için kutsal toprakları gösterdik.Ana Fatma'da mum yaktık, ziyaret taşlarını öptük, suyundan içtik, duamızı ettik ve Kırk Gözelere doğru yola koyulduk. Samiler gördükleri manzaralar karşısında büyülenirken biz de doğamızla gurur duyduk. O öyle bir doğadır ki karşılıksız seviyoruz onu, ve uğrunda can vermeye hazırız. Hal böyleyken uzun yıllardır anlayamadığım neden çöplerimizi gelişi güzel doğaya attığımız ve toplama zahmetinde bulunmadığımızdır. Gözelere girişte karşılaştığımız sahne, aşağıdaki resimdeki durumdu. Samilere sadece, "işte insanlarımız duyarsızlığı" deyip geçiştiriyoruz ve utanıyoruz. Utancımız dışarıdan gelen bir misafirin bira şişelerinin ve yemek artıklarının ortaya saçıldığını görmesiyle ve çöp kokusunu almasıyla nasılda kendini hissettiriyor. Yanıbaşında ise bomboş duran bir konteynır, bu çirkin tabloyu daha da pekiştiriyor. Gözeler hem kutsallığıyla insanları kendisine çekerken hem de doğal bir piknik alanı. Bu paha biçilmez doğa İsveç'te olsa büyük bir ihtimal piknik alanı olarak kullanılması yasak olurdu veya çok sert kurallarla pikniğe izin verilirdi. Toprakta çöplerini bırakanlara para cezası kesilirdi mesela. Utanıyoruz ve yolumuza devam ediyoruz. Girişteki kötü sahneden sonraki manzaranın büyüsüyle az önce gördüklerimizi ne yazık ki unutuveriyoruz.

Bu yazıyı yazma gereksinimi, ikinci keyif kaçırıcı manzara ile karşılaştığımda doğdu. Zimeğ Köyü'den Hox'a doğru geçerken Demirkapı Xec Köyü'den geçiyoruz. Hiniye Pil isimli Büyük Çeşme'yi geçerken yolun sol tarafından bulunan havuzun başında tonlarca -bira, rakı ve pet şişe yığını gözümüzü sokan bir kör arı etkisi yaratıyor. Nisan ayının yemyeşil doğasında bu çöp yokuşunu görünce insanın bir an önce bu yazıyı yazası geliyor.

Çöplerin hemen yakınında bulunan bir işletmeden gelebileceğini düşünüyoruz. İşletme kapalı olduğundan gidip soramıyoruz. Şimdi derler ki gelip çöpleri alacak çöp arabaları yok. Madem bu çöp ortaya çıkıyor, madem insanlar eğlenebiliyor rakısını ve birasını içiyor o zaman çöp sahipleri ortaya çıkan çöpleri doğaya zarar vermeyecek biçimde halletmeli. Bir çözüm, bu çöpler çıkar çıkmaz köy arabaları ile her gün şehir merkezine götürülmesidir. Eğer bu çöp tüm köyün çöpüyse köylüler birleşir bir araba kiralar ve çöpü köye ulaştırır. Eğer işletmenin çöpü ise bu masrafları işletmenin üstlenmesi gerekir. Çöplerin bu şekilde doğaya kirletmesine göz yummak kabul edilecek birşey değildir. Hem Dersim doğasını korumak için her türlü fedakarlığa hazırız diyoruz hem de çöplerimizi yere atma özgürlüğü veriyoruz kendimize. Bu paradoksu ortadan kaldırmanın zamanıdır diye düşünüyorum. Doğa tahribatlarına karşı duran çevre hareketlerinin insanları bilgilendirmede önemli bir rolü vardır. Çevreciler, bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapmalıdır ve yol gösterici olmalıdır. Ayrıca çevrecilerin karar alıcıların atıkları geri dönüştürme konularına ağırlık vermesi için lobi çalışmalarında yoğunlaşması gerekiyor. Devletin ve özellikle yerelde, atıkların geri dönüşüm merkezlerine ulaştırılması için kolaylıklar sağlanması yönünde yatırımlar yapması çok önemlidir. Doğası temiz bölge insanını herkes ciddiye alır ve yapacağı çevre etkinlikleri daha yankı uyandırır. Çöp sorununun kolay olmadığı kesindir fakat herkesin elinden geldiğindince titiz davranması bir insanlık görevidir. Çöplerden arındırılmış bir doğa için her bireyin desteği paha biçilmezdir.

SİL EN BAŞTAN

Ayaz gözlerinde ısınmıştı. Tezatlarla yaşamaya mahkum olan ruhum.
Ve o ayaz gözleri yitirdikten sonra son bulmuştu bu hayat.
Kendime yenik düştüğüm anların mimarisi oldum.
Oysa ümitlerimdin, sığınacak son limanım, kaçışlarımın çıkmaz sokağıydın.
Beni yüzüstü bıraktığın gün bile seni seviyorum deyişimin yankısı duyuluyordu.
Kara bulutların dostluğuyla oluşan gökyüzünde.
Biriktirdiğim gözyaşlarımla merhaba dedim yalnızlığın soğuk gecelerine.
Haksızlıklarla doldurdum bavulumu; rüzgarın savurmasıyla çıktım yola.
Asi benliğim kabullenemiyordu umursamazca söylediğin elvedayı.
Senli günlerin işgali altında eziliyordu cansız bedenim.
Öpüşlerin avuç içlerimde terler iken ben yıkamaya kıyamıyordum.
Nefesinin bıraktığı izleri.
Soluksuz izlenecek güzellikteydin eskimeyen bir melodi gibisin dilimde.
Sen sen sen nefesimdin ama beni terk ettin.
Terk edişinle hayat tek mevsim yol olmaya başladı.
Sessiz feryatlarımın odak noktası oldu. Yağmuru dinmeyen geceler.
Zaman zaman içime sığmayan haykırışlarım oluyordun.
Ve deli mısralar olurdu sana söyleyemediklerim.
Dört duvar arasından kaçarcasına çarpıyordu kayalıklara,
kaldırımlara ve cam kırıkları olarak batardı yüreğime.
Bana ait değilsin sen artık. Ağrılarımın daha fazla sızlanışı oldun.
Sana ulaşan tüm dolambaçsız sokaklardan geçiyordum.
Bir geri giderken on ileri geliyordum sana doğru ama sil baştan başlamak gerek bazen,
her şeyi sıfırlamak düşünceleri yankılanıyordu sana uğrayan dolambaçsız sokaklarda.
Ve sen bundan sonra tütün kokan aşk olarak kalacaksın içime çektiğim tüm dumanlarda.

Çilem GÜMÜŞYAY

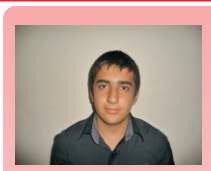

Cem TAYLAK

YÜZLEŞME ZAMANI

Dersim doğasıyla, insanıyla, kutsal mekanlarıyla en çokta doğa ve doğada yaşayanbütün varlıklar için yaşam kaynağı olan Munzur nehriyle hemen hemen dünyanın dört bir yanında ismini duyurmuş kendinden bahsettirtmiş bir memlekettir. Nice katliamlar, zulümler görmüş geçirmiş ve bu zulümlere boyun eğmeyen bir şehir olan Dersim'de ikinci 38 katliamı yapılmaya çalışılmaktadır. Munzur üzerinde yapılan barajlar ile halkımız yaşadığı köylerden yerlerinden yurtlarından göç ettirilmeye çalışılıyor. Verimli topraklarımız baraj suları altında bırakılarak köy yaşantısı tamamen yok edilmeye çalışılıyor. Ayrıca ibadetlerimizi yerine getirmek için ziyaret ettiğimiz kutsal mekanlarımız yok edilerek bizlerin kültürünü inançlarımızı yok etmek istiyorlar. Uzunçayır Barajı Dersim için bir başlangıçtı. Yapılan bu baraj ile Dersimliler bazı gerçekleri yeni yeni görmeye başladılar. Bizler için kutsal sayılan Munzur suyunun aslında Dersim'in yaşam kaynağı olduğunu daha iyi anlamaya başladılar. Biz Dersimli gençler olarak burada yapılmaya çalışılan diğer baraj ve kültürümüzü yok etme politikalarına karşı durarak daha proje aşamasında olan çalışmalarını faaliyete geçirmelerine izin vermeyeceğiz ve bu memleketin geçmişten günümüze kadar süregelen gelenek, görenek, kültürümüz ve dilimizi bizden sonrakilere de yaşattırmak için onlarında bu coğrafyayı ve bu güzellikleri görmesi için elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Tüm Dersim halkını bu konuda duyarlı olmaya davet ediyorum.

Protesto

Serkan ÇETİN

“Bu elli katlı binadan düşen adamın hikayesi. Adam kendini rahatlatmak için sürekli şöyle diyormuş: Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar...” filmin merkezinde yer alan tema, düşen bir gençlik ve yere çarptığı anda oluşturduğu büyük infialdir.
Yönetmenin 25 yaşında çektiği ve ikinci uzun metraj filmi olan Protesto, Paris’in kenar mahallelerinde sınıflarından, ırklarından dolayı tecrit gören gençlerin birer aynası olan siyahi Hubert (Hubert Koundé), Yahudi Vinz (Vincent Cassel) ve Arap Said’in (Said Taghmaoui) bir saniyesi bir ömre bedel 1 gününü anlatır. Bu 1 günde dostluk, isyan, dayak, ihanet, korku, heyecan, üzüntü, yoksulluk, çaresizlik, pişmanlık ve ölüm vardır.

Ders 1: Silahımız yoksa da taşlarımız var.

Protesto’nun seyirciye gözünü kırptığı ilk saniyelerde, bir polis ordusunu karşısına almış banliyö zırhlısı (taştan başka kaybedeceği olmayan) bu lafla efelenir polise karşı. 96 dakikalık filmin bütününe dair büyük ipucu sayılabilir bu çıkış.İlk düsturun hemen ardından gelen “bu film çekildiği sırada ölenlere adanmıştır” notu, filmin gerçek hayatla bağlantısını ortaya koyar. Evet, doksanların başında Fransız banliyölerinde tam da böyle çatışmalar olmuş, arabalar yakılmış, mekanlar tahrip edilmiş, çoğu genç hayattan kopmuş, savrulmuş bir kısmı ise –kazara- ölmüştür. Bu ilk banliyö ayaklanması da değildir ayrıca. 20 yıl evvelinden başlayan, zaman zaman kendini tekrar edip varlığını hissettiren kangren olmuş bir azanın bünyeye verdiği zafiyettir. Zaten filmin etrafında döndüğü üç kahramanı Vinz, Said ve Hubert’in gerçek hayattaki adlarının da yine bunlar olmasını yönetmenin, gerçeğe gerçek katmak adına yaptığını söylemek pek yanlış olmaz.

Ders 2: Önemli olan düşüş değil, yere çarpıştır.

“Bu elli katlı binadan düşen adamın hikayesi. Adam kendini rahatlatmak için sürekli şöyle diyormuş: Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda…” “Buraya kadar her şey yolunda” filmin en büyük lafıdır. Beş kelimeyle kaim olsa da, altında yatan banliyö gençliğinin hayatına paralel gerçeklik bu cümleyi büyük yapan şeydir. Onlar mütemadi bir düşüştedirler. Her katta düşüşlerinin vahametinden ziyade hala yaşıyor olmanın doluluğuna bakarlar. Ta ki yerle yeksan olup, toprakla tek vücut olana kadar düşüşün bir ehemmiyeti yoktur. Tüm ailesi hapishanede olan, umutsuz ve önemsiz bir gettonun düşüşü kimseyi ırgalamaz da. Bu 50 katlı binadan yere doğru düşüş ve filmin başından itibaren ilerleyen saat (veya tersine, kurulduğu andan itibaren geriye saran saatli bomba) en nihayette şiddetli bir çarpış ve dehşet bir patlama olacağının ipuçlarıdır. Bu iki durumun filmin başında birleştirilip dünyaya düşen ateşli bir şişeyle metaforlaştırılmasında da yere çarpış ve akabinde büyük bir patlama vardır. Yani filmin merkezinde yer alan tema, düşen bir gençlik ve yere çarptığı anda oluşturduğu büyük infialdir.

Yönetmen Kassovitz, bir gerçeğe ölümsüzlük kazandırmak ve seyircinin fikrinde ideal zemini hazırlamak adına, başlangıçta gerçek isyan dalgasının görüntülerini uzunca sunar. Polisler, zırhlar, coplar, tanklar, silahlar, kaba kuvvet ve gaz bombasına karşılık, banliyö gençliği, taşlar, tekmeler, yumruklar, pankartlar, danslar, oyunlar.. Yönetmene en büyük kolaylığı belki de bu hikayeyle eş zamanlı isyan dönemi sağlamıştır. İsyancı gençlerden Arap kökenli Abdel Ichaha’nın hapishanede bir polisin mezalimine maruz kalması sonucu sağlık durumunun kritik bir hal alması olayların nirengi noktasını oluşturur. Bu vakıa saat tam 10:38’de saatli bombayı kurar ve bomba geriye doğru saymaya başlar.

Ders 3: Gelecek Biziz!

İsyan esnasında bir polisin kaybolan silahının nerede olduğu çok mühimdir. Zira bu silahın kısasa hazırlanan banliyö gençliğinin eline geçmesi işleri daha onulmaz bir hale sokabilir. Fakat ve nitekim bu silahı zulalayan Vinz’den başkası olmayınca üçlü arasında saygı, itibar ve denge kavramları tartışılmaya başlar. Heyecanlı ama aynı zamanda toy olan Vinz, silahla kendi keyfiyetince denge kuracağını düşünürken, Hubert bilinçli bir bıkkınlıkla bunun aslında aptallıktan başka bir şey olmadığını söyler. Zaten bu grubun sadece konuşanı Said, sadece düşüneni Hubert, düşünmeden konuşanı ise Vinz’dir. Abdel’i ziyaret için gittikleri hastanede ise yine buna paralel olarak olay çıkaran Vinz, yatıştırmaya çalışan Hubert olur ama önemli olan konuşanın yani “elebaşının” kim olduğudur. Said’in elebaşı olması polisler için görünürde gayet mantıklıdır ama diğer arkadaşları için o sadece zararsız bir elemandır.

Ders 4: Dünya Sizin(mi)dir!

Hubert’in sessiz, sakin az biraz da gülümser hali onu diğerlerinden ayıran farkın büyüklüğüne işarettir. O, otobüs camından gördüğü küçük dünyasında büyük panolara yazılmış “Dünya sizindir!” lafının mahiyetini kavramaya çalışır. Bu dünyanın onların olmadığı aşikardır, “peki kimindir?” sorusunun şaşkınlığı sarmıştır yüzünü. Filmin en dikkat çeken sahnelerinden birisi de tuvalet sahnesidir. Vinz burada kızgınlığı ve taşkınlığının asıl nedenlerini kendince sıralar. Fare deliklerinde yaşamaktan bıkmıştır, polise kendini satmayacaktır, hiçbir şey yapmadan sistemin çarklarının kendini öğütmesine izin vermeyecektir ve ona göre kısas yapıp Abdel’e karşılık bir polisin canını almanın mantığı ise diğer yanağı çevirmemekte yatar.Sokağın öğretileriyle yoğrulmuş Vinz’e karşı, eğitimin kıymetini yoksulluk ve ayrımın acısıyla kendine öğreti kılmış Hubert’in çatışması sürerken tuvaletlerin birinden çıkan küçük bir adamın “Bu bana gerçekten çok iyi geldi.. Tanrıya inanıyor musunuz? Aslında bu çok yanlış bir soru, acaba Tanrı bize inanıyor mu?” diyerek ardından bir hikayeye başlamasıyla hepsi susar ve bu küçük adamı pür dikkat dinler. Adamın bu hikayeyi neden anlattığı ve daha önemlisi bu hikayenin ne anlattığı hiç anlaşılmaz.Said’in Asterix’ten borcunu almak için bindikleri banliyö treni ise bambaşka bir gerçekliktir. Sanki bu yolculuk gezegenler arası yapılan bir yolculuktur ki şehre inince her şey büsbütün farklılaşır. Bunun ilk belirtisi, Said’in trenden ince adres sorduğu polisin ona “iyi günler bayım” demesidir. Said, benzeriyle hiç karşılaşmadığı bu davranış karşısında hayli şaşırır ve “siz” olmanın mutluluğunu yaşar. Yani, bu çocukların mutlu olması için bu üç kelimeyi bir araya getirmek bile yetebilir.

Ders 5: Dünya Bizimdir!

Araba çalmayı akıl edip de sürmesini bilmeyen üç arkadaş o geceyi sokakta geçirecektir. Karşıda Eiffel kulesinin muhteşem görüntüsüyle birlikte tren istasyonunun tepesinden şehre ve geceye karşı felsefeyle karışık siyaset yaparlar.Burada Hubert o meşhur hikayeyi anlatır Vinz’e: elli katlı binadan düşen adamın hikayesi. Vinz ise giderek alçalıp küçülmekte, yere yaklaştıkça ne kadar küçüldüğünün farkına varmaktadır. Said’in yoldaki bir panoda “Le monde est a vous/ Dünya sizindir” yazısını elindeki spreyle “Le monde esta nous/ Dünya bizimdir”e çevirmesi aslında bütün bu teranenin de özetidir. Hubert’in de karşılaştığı ve inanmadığı bu lafın doğrusunu Said ufak bir düzeltmeyle yazmıştır. Bu dünya çok güçlü insanların dünyasıdır, bu üç genç ve onlar gibilerin dünyası olamaz.
İstasyondaki dev ekranda tv keyfi sürerlerken Bosna İç Savaşı’nın gelişmeleri ardından gelen Abdel Ichaha’nın ölüm haberiyle kanlarını içlerine akıttıkları bir şok yaşarlar. Vinz, intikamın büsbütün sardığı bünyesiyle bir polisin canını almanın hayallerini eylemi yerine getirmeden evveli hazır eder. Arkadaşları ise Vinz’in gözü kara halinden artık bıkmış, her an bir delilik yapacak olmasının verdiği huzursuzluktan sebep, onu kendi halinde bırakıp oradan ayrılmışlardır. Yolda karşılaştıkları sokak çetesi arasında gizli bir sürpriz vardır biz izleyenlere. Gruptaki sataşmayı ve akabinde çatışmayı başlatan eli sopalı dazlaklardan biri ve daha sonra da bizim gençlerin sağlam meydan dayağını yiyen dazlak, filmin yönetmeni Mathieu Kassovitz’in tam da kendisidir. Vinz öldürme işini yapabilme/yapamama iddiasını kanıtlamak için bu dazlağın canına kıyma hususunda gözünü karartmıştır. “İyi bir polis olabilir, ama dazlağın iyisi olmaz” diyen ve Vinz’in elinin ayarını ölçmeye çalışan Hubert’e karşılık, Vinz o çok dile getirdiği “öldüreceğim!” yiğitliğini yapamamış ve öldüremeyeceğini kendisi de anlamıştır. Uzun ve belalı bir gecenin ardından sabah ilk trenle banliyölerine dönen gençlerden Vinz, silahın vücuda saldığı kof cesaretin farkına varmış ve artık silahı taşımaktan feragat edip, onu Hubert’e vermiştir. Vinz’in kavramaya başladığı insan hayatının pahası onu biraz yumuşatmışır ama bir gün öncesinin intikamını alma fırsatını ele geçirmiş polis, yolda bu gençleri yakalar, olayı şahsi meseleleri haline getirir. Yere çakılmaya artık saniyeler kalmıştır. Bu gençlerden farkının, sahip olduğu insani sıfatları ve yetilerinin ne olduğu şekilde asla anlaşılmayan bir polisin, elinin değdiği yeri bilmeden, ayarsız ve aymaz tavrının sonucunda gelen silah sesi Vinz’in düşüşünü saat tam 06:00’da sona erdirir; artık yerdedir o.

Son Ders: Tekrar

“Bu düşen bir toplumun hikayesi..Düşerken kendini rahatlatmak için sürekli şunu tekrar edermiş: Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda. Buraya kadar her şey yolunda…Önemli olan düşüş değil, yere çarpıştır.”Vinz’in, Hubert’in, Said’in ve onlar gibilerin düştüğü mahalde, kulakları delen bir gürültü olur. Ondandır ki; sağırdır bütün kulaklar.. Mathieu Kassovitz HakkındaYönetmen Kassovitz, yirmi yıllık nefreti kendi lisanı, kurgusu, kamera açıları, çekim teknikleri ve siyah-beyazın büyüsüyle çarpıcı bir ustalıkla sunmuştur seyirciye. Bu filmle Cannes’da kazandığı ödülü reddetmesi takdirliktir ama Protesto’dan sonra yaptığı filmlerde aynı başarıyı gösterememiş olması da düşündürücüdür. Belki de onu Protesto’nun yönetmeni olarak değil de Jean Pierre Junet filmi Amelie’nin Nino’su olarak tanır herkes. 2003 yılında vasat bir korkuf filmi olan Gothika’yı yönetmiş,2005 Steven Spielberg yapımı Münih’te ise, Yahudi intikamcı Robert’ı canlandırmıştır. Beklenir ki elinden Protesto gibi bir film düşüren yönetmen Mathieu Kassovitz, şöyle bir titreyip kendine gelsin, bize seyredilesi güzel filmlerden yapsın..

Bir Küçük Kız Çocuğu

Songül ÇİÇEK

Ben bir küçük yalın ayaklı kız çocuğuyum. Ekmeğim umut, ışığım güneş; kıyafetim ise merhamet. Ben çocuğum bilmem ki azgın sularla boğuşmayı. Bilmem ki mücadele etmeyi. Bilmem ki yaşamın ağır şartlarını ama bildiğim en iyi ve tek şey açlık ve oyun. Onu da bana çok görüyorlar.
İçinde bulunduğum yaşam, zaman, koşullar, insanlar ve devlet dediğimiz o ağır kavram bu küçük aklım ve yüreğimle bildiğim en iyi şey kardeşime sarılmam. Onu soğuktan koruyabilmek için ama bende ne kadar başarılı olabilirim ki yalın ayaklarım ve yırtık elbisemle?

Açlık ve üşümeyi çok erken öğrendim ben. Ağır olan bu iki kavramı biri sefaleti, yoksulluğu, acımazsızlığı, diğeri ise yalnızlığı bu kocaman kalabalığın içinde yalnız olduğumu. Annem her sabah şükrederek uyanıyor ama ne kadar şükrederse etsin oda biliyor umutsuzluğun ne kadar kötü bir hastalık olduğunu. Gözlerimin güzel olduğu aşikar ama o güzelliğin altında yatan kocaman beni her gün biraz daha yutan mutsuzluğun kimse farkında değil. Afrika’da açlıktan ölen çocuğun, savaşta yitip giden küçük bedenlerin, annesinin gözü önünde dayak yiyen çocuğun mutsuzluğu ve korkusudur gözlerimdeki o derin ve tarifsiz bakış. Bu korkumla ne kadar zarar verebilirim ki o kocaman bedenlere. Benden korku ile konuşuyorlar. Acaba suçum çocuk olmak mı? Suçum savunmasız mı? Yada iki küçük güzel gözüm mü? Yoksa ayağımdaki kara lastik, üzerimdeki yırtık beni soğuktan bile koruyamayan elbise mi? Yada içinde yaşadığım ev mi? Yoksa her gün üzerimize doğan güneş mi? Ben de bilmiyorum cevabını.

YÜREKLERE UZANAN

Bazen denizkızı olmak var kaderde,
Bazen tül olup sarmalamak dünyayı.
Bazen Mona Lisa olup
gizemli gülümsemek var,
yüreklere uzanan.
Bazen parmakların uçları olmak var dokunu an..
Bazen ay olmak var
parlayan, dünyaya gülümseyen.....

DERSİM

Sen bu yazıyı okurken
Ben büyük olasılıkla
Mavi Köprüden geçiyor olacağım
Hüznümü Munzur'a atacak
Sevincimi gökyüzüyle paylaşacağım
Sen odanda umutla beklerken,
Nergislerin açmasını
Ben güzelim Dersim’i
Doyasıya seyrediyor olacağım
Sen dört duvar arasında
Yerken gününü
Ben Dersim’i içiyor olacağım
Sence şarap tadında
Bence likör tadında olan yiğidim kentimi

Ersin SÖNMEZ

YASAKLI KENTİN REHİNESİ'NE

Bu elektronik sayfa,bu plastik tuşlar sana sunmak istediğim düşüncelerimi,hissiyatımı anlatmaya yeterli olabilir mi bilmiyorum.bu yoğunluğu ne derecede kaldırabilirler sanki…ama başka bir yolum yok.sana gerçekten bir mektup yazmak isterdim. bunu çok isterdim.çünkü bütün ruhum parmaklarıma akıp oradan beyaz kağıt üzerindeki çizgilere dönüşecekti.her bir harfin kıvrımında ellerimi hayal edebilecektin.onlara tüm emeğimi verip,belki günlerce yazacaktım.durmadan yazacaktım…Gidiyorsun… Gidecektin,biliyordum.ikimiz de biliyorduk en başından beri.Ama bu durum bizi hiçbir zaman etkisi altına almadı.çünkü biz zaten her yeni günü,sanki herşey dün başlamış ve yarın bitecekmiş gibi karşılıyorduk. bu bize heyecan verdi.güzelliği daha da çok tatmamıza sebep oldu.

Yaşadık…

Yaşadık ve mutlu olduk…

Bu dünya,bir imkansızlığın nasıl yerine getirilebileceğini,hayallerin nasıl. Gerçeklere dönüştürülebileceğini izledi.biz koyduk sahneye ve izlettik tüm dünyaya.

Senin tarafından sevilmek bana onur verdi.

Senin kalbinde yer edinmek bana dünyanın en güzel nimetiydi.Aşkı tatmak için bugüne kadar, beklememin bir nedeni varmış meğer.bu tarif edilemez duyguyu,ona en layık kişiye verebildiğim için kadere ilk kez teşekkür ediyorum.eğer bana bunu bahşettiyse,bunca zamandır ona haksızlık ve bundan sonrası için artık omuzumda meleklerin gezdiğini düşünüyorum. Hem meleklerin hem senin…

Evet belki de haklısın,seninle yeniden doğdum ben. hayata bir başka kıyıdan yeniden açıldım…durup öylesine oturmuş bekliyordum sahilde

Oysa uzun zamandır.

Seni mi bekliyormuşum…

Artık hayata bambaşka bir gözle bakacağım.herşeyden daha çok zevk alacağımı,daha ufak şeylerle daha kolay mutlu olacağımı sanıyorum.Aşkların en güzelini,en heyecanlısını,en temizini,en masumunu,,en özelini Yaşadım seninle.

Rehinem…

Hayatımıza kaldığı yerden devam etmemiz lazım dedik. fakat ben nerede kaldım nerede bittim bilmiyorum.belki bu yepyeni bir başlangıç noktası,yepyeni bir yaşam gibi olacak sanki bundan sonrası.

Aynı şey senin için nasıl olur onu da bilmiyorum. bu hayatta tıkandığında ,kapana kısılmış gibi hissettiğinde yada coşkulu sevinçlerinde,güzel bişeyler olduğunda baktığın biryerlerde beni gör istiyorum. Gözlerinin baktığı yerde,orada olacağım.hüznüne çare, sevincine ortak olacağım.beni orada biryerlerde olduğumu hisset. Fiziksel olarak ayrı düşsek de, ruhum ve maneviyatım seninle bağlarını hiçbir zaman koparmayacak…

Ayrılık…

Ayrılığı bile seninle ilk kez tadıyorum diyebilirim.işte ayrılık dediğin böyle olmalı.adına yaraşır bir şekilde olmalı.şarkılara konu olan,önüne geçilmesi mümkün olmayan,sevenlerin kendilerinden bağımsız başka koşullardan ötürü meydana gelen,belki de böylece kendine has bir güzelliğe sahip bir ayrılık.

Ne demişler şarkıda,

Severek ayrılanlar bilirler ayrılığı

Çok uzak şehirlerde aynı çarpar iki yürek

Çok uzak bir şehirde beklendiğini bilerek…

Bizim ayrılığımız bile kıskanılası bir güzellikteydi.

Ama yine de dayanması zor…

Şimdiden vurmaya başladı özlemin yoğun şekilde.

Madem ki önüne geçemiyorum,bu özlemi yoğunluğuyla yaşamalı mıyım yoksa

Ben nasıl bir eşsiz güzelliğe tutulmuşum,kime aşık olmuşum teferruatsız gösteriyor.

Rehinem…

Artık sona doğru yavaş yavaş yaklaştığımızı görüyorum.

İkimiz'de buz gibi soğuk soğuk duyuyoruz bunu.

Penceresiz kafeste başka ne kaldı yapabileceğimiz?

İşte tek bir gün kaldı.son bir kez yaşanacak o günümüz.

Sonra sen güzel serçem,uçup gideceksin.

Benim içim kan ağlayacak ama sindireceğim.bana hesapsız çıkarsız,kayıtsızca açtığın kalbinin derinliklerini

Asla unutmayacağım.

Evet dünya gözlüm,geriye bir tek o günümüz kaldı yaşanacak.ve ben işte o günü bekliyorum.

Ardından bu yasak şehir rehinesini serbest bırakacak,lakin kapılarını hiçbir zaman kapatmayacak.

Gideceğin yollar hep açık olsun,kenarlarında beyaz güllerle dolsun.sana veremediğim beyaz güllerle.

Dediğin gibi,istenirse insan çok uzakta da olsa aslında çok yakındadır.

Benim cesur, yürekli, fedakar sevgilim…

Hiçbir zaman gerçek anlamda ayrılamayacağımı bildiğim tek sevgilim.

Dünya gözlüm,bana bambaşka bir dünya sundun.

Ve ben

Orada

Benliğimi yeniden buldum.

Rehine'me sevgilerle…..

Nuran AKTAŞ

Adalılar...

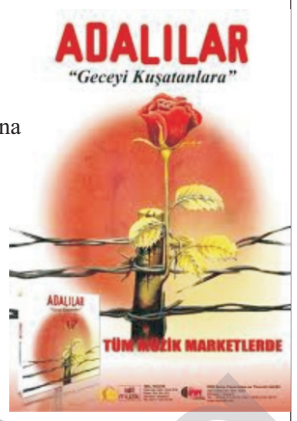

Bazen coşkulu bir marş haykırmak
gibidir yaşamak.
Bazen acılı bir ağıdı boğazımızdan yutkuna yutkuna çıkarmaktır.
Maden işçilerinin kazma seslerini,
Bütün emekçilerin sesleriyle harmanlamak,
Bundan senfonik bir koro yaratmaktır.
Demir parmaklıklar ardındaki tutsakları düşünüp
Paslanmakta olan demiri değil;
Işıldamakta olan tutsağın umudunu
yazmaktır porteye.
Mine'nin sesini destan destan dinlemek
ADALIYIZ BİZ diye haykıran Mahir'i
Bugüne izdüşürebilmektir…

2006 yılında Önder Babat Müzik Topluluğu olarak yolculuğumuza başladık. Yolun başında, bugün bulunduğumuz noktadan çok daha gerideydik, imkanlarımız daha kısıtlıydı. Bu bir yönüyle de anlaşılır aslında. Geçen süre içerisinde, özellikle 40 senelik mücadele tarihimizde biriken türkülerimizi, marşlarımızı söyledik, bundan sonra da söylemeye de devam edeceğiz. Dün yaratılan değerleri bugün de taşıyabilmek, yarını kazanmanın önkoşulu çünkü.Dört senede grup olarak bir çok etkiniğe, eyleme, mitinge katıldık. Dostlarımızın düzenlediği etkinliklere uygun olduğumuz her durumda destek vermeye çalıştık. Geçen dört senede grup olarak birçok yeni beste yaptık. Hepimizin bildiği gibi sanat yaşamın aynasıdır. Yaşamdan süzülüp devrimci süzgeçten geçenler bir şeyler anlatabilir ancak halka. Bizim bestelerimizi de, aşamdan bizim süzüp dile getirdiğimiz üretimler olarak algılayabiliriz. Örneğin "Önder Babat Marşı" Önder'in vurulmasından sonra yazıldı ve bestelendi. Grup olarak hepimizin emeği var bu üretimde. Hatta grupta olmayıp da fikir ve önerileriyle bizleri destekleyen arkadaşlarımızın da katkıları unutulmamalı. Yine "Mine Bademci Destanı" ve "Geceyi Kuşatanlara" da bugün aramızda olmayan, mücadelede yitirdiğimiz yoldaşlarımıza ithafen üretilen bestelerdir.Çıkarmış olduğumuz albümün bizim ilk albümümüz olması, bizleri oldukça heyecanlandırıyor. Emeğimizin böylesine canlı bir şekilde vücut bulması bizim için gerçekten çok anlamlı. Umuyoruz ki bu üretim halkımızın sesine ses katar. Grubun adının ADALILAR olması bizim için çok şey ifade ediyor. Bu, Mahir'den, Hüseyin'den, Ulaş'tan bugüne onların yarattığı değerleri taşımak anlamına geliyor. Bildiğimiz gibi 90'lı yıllarda ADALILAR'ın sanat alanında farklı, özgün bir yeri vardı. O günlerde ADALILAR'ın ürettiği değerlerin gerçek yaratıcıları devrimde/devrimcilikte ısrar edenlerdir. Hemen her üretim için bunu söylemek mümkündür. Bu yüzden özellikle devrimci zeminde üretilen türkülerin/marşların birçoğu, kendini de, üretildiği zamanı da aşar ve on yıllar sonrasına, yeni kuşaklara uzanır. Biz, ADALILAR'ın 90'lı yıllarda yaptığı üretimleri kendi değerlerimiz olarak sahipleniyoruz. Amacımız bugün, yaratılanları daha da ileriye taşımak, halkımızın en geniş kesimlerine ulaştırmaktır. İlk albümümüz ve bundan sonra yapmayı düşündüklerimiz böyle bir amaca hizmet edecektir.

Özgür BAŞARAN

SİYASET

Siyaset de bir çok görüş var. Bir de bunları savunan kişiler veya gruplar. Siyasetin hayatta odak noktası olmasının yanlış olduğunu düşünüyorum. Birçok siyasetçi olmayan insan siyasetle yatıyor siyasetle kalkıyor. Temelde bunların olması güzel, ama bana göre yanlış noktaları da var diyebilirim. Zaten siyaseti bizim yerimize yapan siyasi partiler ve bunların temsilcileri var. Hangisi görüşümüz ile örtüşüyorsa oyumuzu ona veriyoruz. Bizim yerimize onlar zaten siyaset yapıyor. Bırakalım da onlar siyaset yapsın. Seçme ve Seçilme hakkının da bu anlamla örtüştüğünü düşünüyorum.Yakın geçmişimizde birçok siyasi olay yaşanmıştır ki her zaman yaşanıyor. Her gün televizyon açtığımızda siyasetten başka bir şey görmüyoruz. Aslında ülkenin o kadar çok sorunu vardır ki, insanların o kadar çok sorunu var ki, kimse onlara değinmiyor. Şunu açıkça söyleyebilirim, insanlar artık haberleri çekirdek kırarak; macera dolu, aksiyon dolu, nefes nefese kalmış bir şekilde izliyor hale geldi. Çünkü ülke siyasetimiz öyle hızlı, öyle adrenalin dolu, macera dolu devam ediyor ki, çekirdek kıranlara hak vermek lazım. Bir gün bakıyoruz meclisteki vekillerimiz birbirine yumruk atıyor, Başka bir gün bakıyoruz o vekiller yan yana gülücükler saçıyor. Siyasetin böyle olmaması lazım kanısındayım. Yumruklaşacağına, sonra pişman olup güleceğinize hiç kavga etmeyin, hep gülün ve bu ülkenin sorunlarına beraber el ele bir çözüm bulun. Böyle olsanız daha iyi olmaz mı?

Ülkemizde çok partili bir sistem işlemektedir. Meclisimizde farklı görüşlere sahip kişiler var. Böyle olduğu sürece uluslararası kamuoyu tarafından ülkemizde iyi bir siyaset yapılmadığı düşüncesi var. Çünkü bir siyasi parti kanun teklifi verir, diğer parti kabul etmez. O diğer parti kanun teklifi verir. Daha önceki teklifi reddettiği için, bu sefer kendi teklifi diğer parti tarafından kabul edilmez. Böylece sorunlar kuyruk gibi uzar da uzar. Sorunlar çığ gibi büyür. İçinden çıkılmaz bir hal alınca da hemen seçime gidilir. Ne yazık ki ülkemizde böyle. Ama dış siyasette mesele ülke Meselesi olunca bütün siyasi partiler, siyasetçiler tek yürek oluyor. Birlik oluyor. Umarım siyasetçilerimiz memleket meselelerinde de böyle birlik olurlar.

METİN GÖLÇÜR

DELAL

Rüzgâr bütün kuvvetiyle esiyordu. Kar tanecikleri rüzgarda yönünü şaşırmış insan gibi savruluyordu. Rüzgarın uğultuları sanki ölümün şarkısını söyleyip ölümü çağırıyordu. Her yer bembeyazdı, çevrede bir tek insan yoktu. İnsanların yerini sahipsiz kediler ve köpekler almıştı.Böyle bir kasabada çarşının kenarında damlı, bahçe duvarları yıkılmış, kırık kapılı derme çatma bir ev vardı. Bu evin içinde yaşlı hasta çok çile çektiği yüzündeki çizgilerden belli bir kadın; küçük siyah saçlı umut dolu bakışlı küçük bir kız ve abisi yaşıyordu. Küçük kızın adı Delal'di. Delal, umut dolu bakışlarıyla pencerede iki saat önce evden çıkmış abisini bekliyordu. Sonra kapı çalındı. Delal, kapıyı açınca karşısında abisini gördü. Yaşlı kadın oğlunun geldiğini öğrenince elindeki parayı uzatarak "oğlum açıktık, biraz peynir ve ekmek al" dedi. Oğlu annesinin elindeki parayı alarak çarşıya gitti.Delal, tekrar pencereye çıkarak umut dolu gözlerle pencereden dışarıya baktı. Dışarıya bakarken imrendiği, yaşamak istediği fakat yaşayamadığı güzel bir hayatın hayaline daldı. Delal'in umut dolu gözleri sanki tüm umutları biriktirmişti üzerinde, o bembeyaz yüzü simsiyah saçları ve gözleriyle bir melekti. Hayallere dalınca Delal'in ince dudaklarında bir gülümseyiş bembeyaz yüzünde bir sevinç belirdi. O anda dünyanın en mutlu en güzel insanıydı. Bir an o güzel hayalinden uyandı. Yüzündeki sevinç, dudağındaki gülümseyiş kayboldu. Yaşadıklarının hepsinin bir hayal olduğunu anladı ve bakışları hüzün doldu. Pencerede abisini beklemeye devam etti. Dışarıdan bağırış sesleri geliyordu. Dışarıda insanların kavga edebileceğini düşündü. Aniden dışarıdan silah sesi geldi sonra hızlı adım sesleri ve kapı çalındı. Delal; "abim geldi" diye söylenerek kapıyı açtı. Fakat kapıda abisini değil başka, tanımadığı bir adamı gördü. Adam Delal'e abin!abini çarşıda vurdular. Abin yaralı dedi. O anda dünyanın bütün dertleri Delal'in üzerinde toplanmıştı. Sanki Delal ölmüştü. Bir çırpıda annesiyle çarşı meydanına gitti. Abisi kanlar içinde yatıyordu. Ölmüştü. Bembeyaz, tertemiz yüzünde alnının ortasında bir kurşun yarası. Alnından saçlarına doğru ince bir kan sıvısı. Ölmüştü. Delal bir daha göremeyecekti abisini. Delal'in o güzel gözlerinden yaşlar akmıştı. Bembeyaz karların içerisindeki kıpkırmızı kana bakarak abisine sarıldı ve ağladı. Ölmemişti abisi, inanmıyordu buna, kim öldürmüştü abisini bilmiyordu. Ağlıyordu, ama inanmıyordu abisi ölmemişti. Sanki o an da bulutlar yırtılmıştı, bardaktan boşalırcasına yağmur yağıyordu. Rüzgâr daha hızlanmıştı. Rüzgarın ölüm şarkısı daha yükselmişti. Delal başını çevirdiğinde abisinin elinde, bir poşet içerisinde ekmek ve peyniri gördü. Peynir ve ekmeği gördükçe daha çok ağladı. İnsanlar çevrelerine toplandı. Acıyarak baktılar. Delal ağladı, hiç susmadı, abisi yoktu artık…Sonra düşündü neydi hayat: yaşarken ölmek mi? Delal yaşarken ölmüştü. Yaşamın acımasız sürprizleri içerisinde kaybolmuştu. Delal aslında kaybettikleri içerisinde kaybolmuş. Hayatın en acımasız yönü bu ya; kaybettiklerinin içerisinde kaybolmak…Kaybettiklerinin içerisinde kaybolmak…

Pelin GÜNGÖREN

EŞKİYA AŞKI

Notalar böyle söyler. Akorlar bu şarkıya ayarlanır tüm dünyada.Aşkıyla karşı karşıya getirilmiş ne çok yüz var oysa. 3 Haziran'da aşkından uzak bir memlekette bir eşkiyaydı Nazım.Yüreğinin tıkırtısı artık rahatsız etmiyordu o gün "vatanseverleri"İnandığı doğruların adamı oldu Orhan Kemal ve böyle yaşadı bu eşkıya. Ahmed Arif'te Karanfil Sokağı'ndan tıpkı diğer eşkiyalar gibi Haziran'da geçti… Ve akşam hep erken indi, mapushaneye, Mapushane aydınlarla doldukça. Tehlikeli Şiirler yazan bu eşkiyaların, mezarı başında bir çınardı istedikleri Dünyaya yayılan şiir kitapları, kendi ülkesinde yasaktı bu şairlerin. Bu şiirleri okuyanlarla, onları anlayanlarla doldu taştı mapus damları. İzlerini, aydın insanlara ve gelecek nesillere miras bırakarak ayrıldılar aramızdan. Her karışı satılıyordu vatanın ve Nazım Anadolu'da "bir mezarlık" yer bulamamıştı kendisine.
Eğrilerin dünyasında doğru yaşamak suçtu ve onlar suçluydular.
Nazım'ın suçu: Tarih: 17 Ocak 1938 Yer: İstanbul.

Emniyet görevlileri akşam saatlerinde Nişantaşı'ndaki İpek Film Stüdyosu'nu bastı. Bir süredir orada çalışan Nazım Hikmet'i sordu.İpek Film Stüdyosu'nun sahibi rahmetli İsmail Cem'in babası- ve aynı zamanda Nazım Hikmet'in yakın arkadaşı İhsan İpekçi biraz önce çıktığını söyledi. Polisler stüdyoda arama yaptı. Nazım Hikmet'e ait bazı defter ve kitaplara el koydular. Sonra İhsan İpekçi'yi de yanlarına alarak birkaç sokak ötedeki Nazım Hikmet'in evine gittiler. Kapıyı Nazım Hikmet'in eşi Piraye açtı. Nazım Hikmet evde yoktu. Polisler odalarında uyuyan iki çocuğu Mehmed Fuat ve Suzan'ı uyandırmamaya çalışarak evde arama yaptı. Bazı yazılara ve kitaplara el koydu. Bu arada Nazım Hikmet'in nerede olduğunu öğrendiler; halasının oğlu gazeteci-yazar Celalettin Ezine'nin Beyoğlu'ndaki evindeydi. Paris Üniversitesi mezunu halaoğlu Celalettin Ezine yakın arkadaşı İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Hilmi Ziya Ülken ile birlikte bir düşün dergisi çıkarmak istiyordu. Yayın hayatındaki tecrübesinden dolayı Nazım Hikmet'in fikrini almak için yemeğe davet etmişlerdi. Eve baskın yapılınca şaşırdılar. Polisler Nazım Hikmet'i alıp gittiler. Şair ne ile suçlandığını henüz bilmiyordu. Oysa her şey altı ay önce başlamıştı…
Harp Okulu öğrencisi
Ömer Deniz
Nazım Hikmet ilk kez 1925 yılında Ankara İstiklal Mahkemesi'nde yargılandı. Bunu diğer davalar takip etti. Davalar genellikle gazetelere yazdığı makaleler yüzünden açılıyordu. Son olarak 30 Aralık 1936'ta gözaltına alınmış ve bu davadan 21 Haziran 1937'de tahliye edilmişti. Ancak karar Yargıtay aşamasındaydı. Bu nedenle çok dikkatli davranıyordu. Artık 35 yaşındaydı. Evliydi; Piraye'nin iki çocuğuna babalık yapıyordu. Muhsin Ertuğrul sayesinde İpek Film Stüdyosu'nda iş bulmuştu. Makalelerini bile artık takma isimle yazıyordu.
Fakat…
1937 yılının bir Ağustos günü İpek Sineması holünde karşısına çıkan bir kişi yaşamını alt-üst etti. Bu kişi Harp Okulu öğrencisi Ömer Deniz'di. Nazım Hikmet'e hayran olduğunu gazetelerdeki yazılarını hep okuduğu Harp Okulu'ndaki arkadaşlarının da kendisini çok takdir ettiğini söyledi. Üzerinde askeri üniforması olan genç birinin bu derece kendine yakınlık göstermesi Nazım Hikmet'i şüphelendirdi. Teşekkür edip işini bahane ederek uzaklaştı. Ancak canı sıkılmıştı. Telefon rehberinden Emniyet Müdürlüğü'nün telefonunu buldu; birinci Şube'den Başkomiser Salih Tanyeri'yle konuştu:

"Benim her şeyim ortada; nerde oturduğum nerde çalıştığım ne yazdığım kimlerle konuştuğum. Hiçbir gizli saklım yok. Asker kılığında polisler gönderip beni rahatsız etmeyin. Herkesin gözü önünde evimin ekmeğini kazanmaya çalışıyorum. Benden ne istiyorsunuz? "Nazım Hikmet meselenin kapandığını sandı.Oysa polis "bunda bir iş var" deyip Ankara'yı uyardı ve Ömer Deniz takibe alındı. Aradan günler geçti…
Ömer Deniz bu kez üzerinde askeri üniformasıyla 3 Aralık 1937'de Nazım Hikmet'in Nişantaşı'ndaki evine geldi. Nazım ve Piraye evde yoktu. Kapıyı evin emektarı Nine Hanım açtı. Ömer Deniz Nazım Hikmet'e not yazmak için sofadaki sandalyeye oturdu. Tam sırada Nazım ile Piraye geldi. Nazım Hikmet karşısında Ömer Deniz'i görünce sinirlendi. "Evime bir hileyle nasıl girersiniz" diye bağırdı. Piraye eşini sakinleştirdi. Ömer Deniz özür diledi sadece bir iki küçük sorusu olduğunu söyledi. Nazım Hikmet sakinleşti "ne istiyorsun" dedi. İlk sorusu "subay çıkınca erlere ne öğretelim" oldu. Nazım Hikmet "Talimatlarınızda ne yazıyorsa onu öğreteceksiniz. Anayasamızdaki altı oku öğretin Atatürk milliyetçiliği dışına çıkmayın" deyip kestirip attı. Ömer Deniz'in bu kez Marks ve Engels ile ilgili soru sormak istemesi üzerine "bunları ansiklopedilerde bulabilirsiniz ben bilgin değilim" diyerek zorunlu konuğunu evden çıkardı. Genç idealist Ömer Deniz polis tarafından izlendiğinin ve farkına varmadan hayranı olduğu büyük şairin başına ne belalar açtığının farkında bile değildi…
Harp Okulu'nda arama
Halaoğlunun evinde gözaltına alınan Nazım Hikmet İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde fazla kalmadı.Apar topar Ankara'ya götürüldü. Ankara'ya götürülmesinin nedeni Harp Okulu'ndaki başlayan soruşturmayla ilgiliydi. Okulda arama yapılmış ve bazı öğrencilerin dolaplarında Nazım Hikmet'in; 835 Satır Benerci Kendini Niçin Öldürdü Şeyh Bedreddin Destanı gibi şiir kitapları bulunmuştu. Ayrıca bazı askeri öğrencilerin yataklarının altından; İşçi Sınıfı İhtilâli Bolşeviklik Alemi Stalin'in Hayatı Puşkin'in Hayatı gibi eserler çıkmıştı. Öğrenciler; 5409 yaka numaralı Ömer Deniz 5271 İbrahim Abdülkadir Meriçboyu (Şair A. Kadir) 5408 Şadi Alkılıç (Yazar nâm-ı diğer Şadi Baba) 5227 Necati Çelik 5202 Naci Fişek 5362 Orhan Alkaya 1132 Galip Arda 5273 İsmail Özdemir'di. Sosyalizme inanan 20'li yaşlarındaki bu askeri öğrenciler gizlice örgütlenmişti. Liderleri Ömer Deniz'di. Soruşturmayı yürütenlere göre fikri lider Nazım Hikmet'ti. Ömer Deniz'in İstanbul'da evine gitmesi bunun en önemli kanıtıydı! Darbe teşebbüsü iddiası

Nazım Hikmet Ankara'ya geldiği gün sorgulandı. Harp Okulu öğrencilerini kışkırtarak darbe yapmak iddiasıyla gözaltına alınmıştı. İddiaları reddetti.Ankara Merkez Komutanlığı'ndaki cezaevinin tek kişilik hücresine konuldu. 24 Mart 1938'de hakim karşısına çıktı. Askeri Usul Yasası'na göre sanıkları savunacak avukatların "Adli Amir"in onaylaması gerekiyordu. Nazım Hikmet'in avukatı İrfan Emin Kösemihaloğlu kabul edilmemişti. Ankara'dan Fuat Ömer Keskinoğlu ve Saffet Nezihi Bölükbaşı bulundu.

Nazım Hikmet mahkemede şöyle dedi: "Hapishanede 67 gündür haksız yere ve delili olmayan ağır bir ithamla yatmanın azabı içindeyim. Ben Cumhuriyetin Mustafa Kemal'in Türkiye'ye getirdiklerinin ne büyük hizmetler olduğu idrakı içindeyim. Komünist olmam Mustafa Kemal Paşa'ya saygı duymama Anayasa'daki altı ilkeye sahip çıkmama mani değildir yazılarım bunun delilidir…Marksist bir kültürle yetişmiş kendi milli kültür kökenlerinden istifade edebilmiş bir şair olarak bir öğrenciye hem de polisliğinden şüphe ettiğim birine Komünizmi tavsiye etmem aklın alamayacağı bir yakıştırmadır. Ömer Deniz'e ordu içinde görev vermem de mümkün değildir."Sanık Ömer Deniz de Nazım Hikmet'i doğruladı. Şairin öyle bir telkini tavsiyesi direktifi olmamıştı.Bu sözler üzerine Nazım Hikmet rahatladı.Yargılama karar vermek için duruşmayı 29 Mart'a erteledi.Avukatlarına göre şair "yüzde bin beş yüz" beraat edecekti.Ve Askeri Hakim Kazım Yalman kararı açıkladı:
"Ordu içinde kışkırtma çıkarmak isteyen Nazım Hikmet Askeri Ceza Kanunu'nun 94. maddesine göre 15 yıla mahkum edilmiştir!"Nazım Hikmet dondu kaldı. Ömer Deniz 9 yıla mahkum edilmişti ancak yaşı 21'den küçük olduğu için cezası 75 yıla indirildi. Nazım Hikmet davanın hukuki değil siyasi olduğunu anlamıştı. Yoksa hayatında iki kez gördüğü ve üstelik ajan sanıp polise bildirdiği biriyle konuştuğu için nasıl 15 yıl ceza alabilirdi? Gazeteci Falih Rıfkı Atay yıllar sonra TBMM'de Kazım Özalp'tan duyduğu sözleri yazdı: "Vesika yokmuş ha? Delil bulunamazmış ha? Biz onu Divani Harbe mahkum ettirelim de gününü görsün"
Nazım Hikmet İstanbul'a yakın İmralı cezaevine nakledilmesini talep etti ancak aniden İstanbul'a götürüldü. Yargıtay Nazım Hikmet'in 21 Haziran 1937'de tahliye olduğu bir önceki davanın kararını bozmuştu. Dava yeni baştan görülecekti. Fakat Nazım Hikmet'i İstanbul'da bir sürpriz dava daha bekliyordu. Erkin gemisinin özel olarak hazırlanmış duruşma salonunda görülecek bu davanın konusu neydi dersiniz; kitap okutarak donanma personelini darbeye teşvik etmek!
NAZIM HİKMET DE SİLİVRİ'DE YARGILANDI

Ergenekon davası sanıkları Silivri'de özel yaptırılan bir duruşma salonunda yargılanıyor. Nazım Hikmet belki de dünyada örneği olmayan bir duruşma salonunda yargılandı. Bu özel duruşma salonu Silivri açıklarına demirlemiş Erkin gemisindeydi…

Nazım Hikmet Ankara'dan İstanbul'a getirilerek Sultanahmet Cezaevi'ne kondu. Ancak burada uzun kalmadı haziran ayının son günü Donanma Komutanlığı'na bağlı askerler tarafından Erkin gemisine götürüldü. Önce tuvalete sonra da ambara hapsedildi. Sürekli seyir halindeki gemide 40 gün kaldı. Yargılama 10 Ağustos'ta gemide yapıldı. Gemi Silivri açıklarına demir atmıştı.
Peki dava konusu neydi: Kitap okumak! Yavuz gemisinde görevli bazı astsubay ve erlerin kitap okudukları istihbaratı alınmıştı. Kitaplar bir "kaynaktan" geliyordu. Doktor Hikmet Kıvılcımlı ve eşi Fatma Nudiye Yalçı "Kıvılcım Kütüphanesi" adında bir yayınevi kurmuşlardı. Buraya gidip gelen 20 yaşındaki (Yazar) Kerim Korcan arkadaşlarıyla birlikte "Kitap Sevenler Derneği" diye bir topluluk oluşturmuştu. Kerim Korcan'ın ağabeyi Haydar Korcan askerliğini Yavuz zırhlısında yapıyordu. Hafta sonları gelip buradan kitap alıyor okuyup geri veriyordu. Zamanla gemideki diğer astsubay ve erler de kitap okumaya başlamıştı.
Buraya kadar her şey normaldi. Ancak Ankara Harp Okulu'ndaki gelişmeler gözleri bir anda Yavuz zırhlısına çevirmişti. Gemide gizli bir örgütlenme filan yoktu ama sol yayınları okuyanların ileri de ne yapacağı belli olmazdı. Donanma personelini kitap okutup kışkırtarak darbe yapmayı düşünenler olabilirdi. O halde…
25 Nisan 1938'de operasyon başladı.
Hikmet Kıvılcımlı eşi ve Kerim Korcan gözaltına alındı. Bir ay emniyette işkence gördüler. Gözaltına alınan sanık sayısı 28 kişi oldu. Soruşturma ağır baskılar altında kışkırtıcı muhbirler kullanılarak sürdürüldü. Bu muhbirlerden astsubay Hamdi Alevtaş'a göre dört yıl önce tanıştığı Nazım Hikmet kendisinden erlerin mektuplarını okuyup yoksul olanların adreslerini bildirmesini istemişti! Öyle ya Komünistler yoksul bulmakta zorlanıyorlardı! Soruşturmayı yürüten savcı Haluk Şehsuvaroğlu davanın hukuki değil siyasi olduğunu anlayarak istifa etti. Üstelik bu durum kendisini çok rahatsız etti yargıçlıktan ayrıldı. Okunan kitapların yasak olmadığı Adalet Bakanlığı tarafından mahkemeye bildirmesi üzerine savcı Şerif Budak'ın ettiği söz tarihe geçti: "Biz bu davada delil arayacak kadar saf değiliz." Davaya adaleti hakim kılmak isteyen hakimler de vardı; Mahkeme Başkanı Amiral Hüsnü Gökdenizer "ortada hiç bir şey yok bu çocuklara yazık ediyorsunuz. Bu yaptığınız donanmaya kötülüktür" diyerek istifasını verdi. 10 Ağustos'ta başlayan duruşmalar 29 Ağustos'ta bitti.Ve ne yazık ki Nazım Hikmet bu davadan da 13 yıl ceza aldı. Toplam cezası 28 yıl olmuştu. Açıkça görülüyor ki Nazım Hikmet hukukun ölçülerine göre değil siyasal eğilimlerine göre mahkum ettirilmişti. Sonrasını biliyorsunuz:
Nazım Hikmet İstanbul Ankara Çankırı Bursa cezaevlerinde 12 yılı aşkın kaldı.1950 yılında çıkarılan af ile serbest kaldı. Ancak çürüğe ayrıldığı halde 48 yaşında yeniden askerlik yapmaya çağrılması ve öldürüleceği yolundaki duyumlar üzerine yurtdışına kaçtı. Artık adalete inancı kalmamıştı çünkü. 25 Temmuz 1951 tarihinde DP Hükümeti tarafından Türk vatandaşlığından çıkarıldı. Ve Nazım Hikmet'e yeniden vatandaşlık hakkı verildi.
Bir yanda dün hukuksuzluk sonucu yurt dışına çıkmak zorunda kalan Nazım Hikmet'in vatandaşlığı geri veriliyor diğer yanda bugün hukuk ihlalleriyle insanlarımızın hayatlarının darmadağın olması sadece seyrediliyor…

Özgür BAŞARAN

www.otam.org

Çocuk (H)aklı!

ÇOCUK AKLI' DEYİP GÜLÜP GEÇMEYİN BİR DAHA BAKIN HERGÜN BAKTIĞINIZ TABLOYA 'ÇOCUK HAKLI'YMIŞ MEĞER

Kardeş Türküler yaklaşık 5 yıllık bir aradan sonra 'Çocuk (H)aklı' albümü ile karşımızda. Albüme 'Çocuk (H)aklı' demelerinin haklı nedenleri var aslında çünkü son yıllarda çocuk istismarı arttı.Çok çocuk kayboldu. Çocuklar öl(dürül)dü. 'Sahipsiz Bombalarla' ölen 'Ceylanlar', Küçücük bedeninden 14 kurşun çıkan 'Uğurlar','Molotoflarla' yanan 'Seraplar' oldu.

Kardeş Türküler elemanları bu beş yıllık süreçte boş durmadılar tabi ki. Farklı çalışmalar yaptılar. Vedat Yıldırım Bajar'ı, Fehmiye Çelik Gayda İstanbul'u kurdu. Feryal Öney 'Bulutlar Geçer' adlı Alevi-Türkmen şarkılarından oluşan bir albüm yayınladı. Bu süreçte 'Kardeş Türküler dağıldı' denildi ama onlar farklı projelerle karşımıza çıktılar. Bu albümü Arto Tunçboyacıyan'ın müzik direktörlüğüne hazırlamışlar. Arto Tunçboyacıyan'ın etkisiyle farklı bir albüm olmuş.Albümün giriş parçası 'Güneşim Rıza' yaklaşık 7 ay önce ölen bağlama sanatçısı Rıza Kılıç için yapılmış. Beste Arto Tunçboyacıyan'a ait. Okunan Şiir gerçekten hoş '…Siz çok yaşayın çocuklar ama yaşamayın bizim gibi/Siz çok yaşayın' diyor şiirde. Albümün ikinci parçası '1-0' hayata '1-0'yenik başlayan, göçe zorlanan ailelerin küçük yaşta çalışmak zorunda kalan, mendil satarak, çakmak satarak hayata tutunmaya çalışan çocukları anlatıyor. Yine Arto Tunçboyacıyan'ın bestesi. Vedat Yıldırım Kurmanca söz yazmış ve çok güzel söylemiş şarkıyı. Dinlediğim ilk günden beri severek dinlediğim bir şarkı. Albümün 3. parçası 'Oi Oi!'(İki Ayak Horon) Türkçe-Lazca bir şarkı derelerin kardeşliğini anlatan, 'Karadeniz'deki HES projelerine karşı yapılmış bir parça '… Dinle dere sesini / Sanki bir şey der gibi/Akarı gürül gürül/Şimdi oldu Göl gibi…' İşte ben ölüyorum diyor bu şarkıda dereler, nehirler…Albümün 4.parçası 'Yolculuk' Arto Tunçboyacıyan'ın bestesi. Acı kokan bir beste. Albümün 5.parçası 'Sevdayla Uslandı Gönlüm' Feryal Öney ve Vedat Yıldırım'ın yazıp bestelediği bir türkü. Halk müziği geleneğine bağlı kalınarak yazılmış. Albümün 6.parçası Zazaca bir türkü Derdo Derdo (Derttir Derttir) Yıllar önce Ozan Rençber' den dinlediğimiz bu türküye Kardeş Türküler yeni bir kimlik kazandırmış. Selda Öztürk'ün yorumu muhteşem.7.parça Daymohk(Anavatan) Çeçence bir türkü. Anavatan'a duyulan sevgiyi, özlemi, isyanı anlatıyor. Grup ilk defa Çeçence bir şarkıyı yorumluyor bu albümde. Feryal Öney de şarkıyı başarılı bir şekilde yorumluyor. Albümün 8.parçası 'Nazar' Sulukule'de anne ve babasından ayrı olan, ninesiyle yaşayan 6 yaşındaki Nazar'ı anlatıyor. Şarkı önce bir Şeker satıcısının şekerlerini öven gazeliyle başlıyor. Gazeli Vedat Yıldım okuyor. Sözler Arto Tunçboyacıyan'a ait. Ardından Fehmiye Çelik söylemeye başlıyor Nazar'ı. Neşe dolu bir şarkı Nazar.'…Yolla gelsin çikolata şekeri/Nazar değer kırk bin kere maşallah/Sabah akşam başına gelenleri /Sen olsan çeker misin /ya hadi ya…'

Nazar'ın ardından Başka bir çocuk şarkısı 'Yo Yo' geliyor.'Yo Yo' oyuncak demek. Geleneksel Arapça bir Türkü olan 'Yo Yo' ya Vedat Yıldırım kurmanca söz yazmış. Yo Yo' ya kurmanca söz yazmasının nedeni Filistindeki çocuğun da Güney Doğu Anadolu da yaşayan çocukların kaderlerinin aynı olması. Bombalar silahlar arasında oynuyor çocuklar. Bir farkları var hükümet Filistin'deki taş atan çocuğa 'Devrimci' Güney doğuda taş atan çocuğa 'terörist' diyor Buna dikkat çeken, eleştiren bir şarkı Yo Yo." Güneş bulutların ardında/Çocuklarımız hala karanlıkta oynuyor/Ve bulutlu gökyüzü/Rüzgara fısıldaması için seslendi/Geleceği aydınlatmak ve geçmişin karanlığını gömmek için''

Albümün 10.parçası 'Zamanın Bahçesinde'.Eserin orijinal ismi 'My Dark Place'.Beste Ara Dinkjiyan'a ait. Kardeş Türküler bu besteyi konserlerde Ara Dinkjiyan'la beraber çalıyorlar. Albümde olmasını çok istedikleri için Fehmiye Çelik Türkçe sözler yazıyor ve Zamanın Bahçesinde ortaya çıkıyor. Söz ve müzik gerçekden hoş. Şarkıdaki ud sesi insanı mest ediyor. Albümün 11.parçası Güldaniyem Makedonya'nın havasını getiriyor bize ve hemen ardından 'Haydo' geliyor. Başka bir çoçuk hikâyesi. Haydo bir ermeni çocuk. Sabah erken kalkar ve dağa su getirmeye çıkar. Haydo bir daha geri dönmez. Anne ve babası haydo'yu aramaya çıkar ve haydoyu kanlar içinde bulurlar. Anne babasının umut ışığı söner ve onlarda dağdan dönmezler. Tıpkı bir sabah koyunlarını otlatmaya götüren ve bir daha dönmeyen Ceylan Önkol gibi. Tıpkı evden çıkan ve bir daha dönmeyen Uğur Kaymaz gibi. Tıpkı evden çıkan ve bir daha dönmeyen Serap Eser gibi.Haydo'nun ardından 13.parça Öcü geliyor. Arto Tunçboyacıyan'ın yaptığı deneysel bir şarkı. Öcünün ardından 14. parça Zere Zer(Sarı Zere) geleneksel kurmanci bir şarkı. Albümün 15.şarkısı Qewle Kofa (Kofi İlahisi) Bir Ezidi dini müziği. Albümün son şarkısı 'Herkes Kendi Gördüğüne Doğru Der ya' Arto Tunçboyacıyan'ın yazıp bestelediği bir şarkı. Arto Tunçboyacıyan'ın etkileyici sesi bu şarkıda insanı kuşatıyor. "İki insan bir noktaya bakar dururlar/Herkes kendi gördüğüne doğru der ya/Benim için benim hayalim doğru be insan/Senin İçin senin hayalin doğru be hey can…" Kardeş Türküler bu albümle çocukları hatırlattı bize. Çocuk aklı deyip gülüp geçmememizi, çocuklarımıza sahip çıkmamızı anlattı. Kardeşliğin barışın, umudun türkülerini söyledi. Bir kez daha dünya halkları kardeştir dedi bu albümle. Çocuklarımız geleceğimiz, umudumuz ama onları öldürüyoruz, kollarını kırıyoruz. Küçücük bedenlerine kurşunlar yağdırıyoruz, felçli bırakıyoruz. Suçluları cezalandırmıyoruz. Salıveriyoruz. Başka çocukları öldürsün; kolunu bacağını kırsın diye. Artık hükümetin bir şeyler yapması gerek. Bir şeyler yapmamız gerek…

Metin APAYDIN

SEN YENİSİN

Yaş ve yeni kavramları göreceli kavramlardır bizde. Henüz 14-15 yaşında olduğum ve bıyıklarımın yeni yeni terlemeye başladığı dönemlerde ben bile yaşımı karıştırır hale gelmiştim. 90'lı yılların ortalarından bahsediyorum. Kimlik kontrolü yapılan jandarma noktalarında otobüs durdurulup da 'erkekler aşağı insin' denildiğinde 'vay halime' derdim. Bir telaş sarardı her yanımı, insem bir türlü inmesem bir türlü.. Genelde ilk kontrol noktasında inerdim ve dışarıda bekleyen asker abilerden biri alaylı bir şekilde gülümseyerek; 'sen niye indin ki sen daha çocuksun erkek sayılmazsın' diye takılırdı. Kızara bozara binerdim otobüse. Bir sonraki noktaya kadar ki tedirgin bekleyiş başlardı. Sonra ki noktada da benzer şeyler olurdu: 'Erkekler aşağı insin!' Bu kez inmezdim. Ne de olsa ben daha çocuktum, erkek sayılmazdım ki! Erkeklerin dışarıda üzeri aranırken ben içeride diğer 'çocuklar' ve kadınlarla beraber üst araması yapmaksızın sadece kimlikleri toplayan askeri beklerdim. Asker gelirdi, yüzündeki gülümse bir önceki noktadakinin yüzündekine benzerdi de soru değişirdi. 'Sen niye inmedin ki sen erkek değil misin?' Bu sorularla daha az karşılaşmak için ergenlik dönemini atlatıncaya kadar mümkün olduğunca az seyahat ettim .

Sonra büyüdüm, genç oldum, mühendis oldum, patrona göre tecrübesiz, işçiye göre olgun oldum. Birbirine hiç benzemeyen üç işte çalıştım. İlki özel sektörde, diğer ikisi kamuda. İlk işime, tecrübe kazanmak için girmiştim. Beni ilk gün yönetici yaptılar. İstemedim, geri alın yetkilerimi dedim, dinlemediler. Başlarda, iyi yönetemedim. Bazıları kızdı, diğerlerinin hoşuna gitti. Sonra yöneticiliği öğrenmeye başladım ama işi sevemedim. Babamın da ısrarıyla KPSS ye girdim, pişman oldum, sınavdan erken çıktım. Nasıl olduysa yine de kazandım, atandım başka bir şehre. Burada da yöneticilik sıfatları olan bir kadro verildi hemen. İsteseniz sizi idareci yapmazlar, ben istemediğim halde habire idareci oldum. Çalıştığım yer mahrumiyet bölgesiydi, 4 yıl kadar çalıştım. Yöre insanıyla güzel dostluklarımız oldu. Bu süre zarfında hem işimi, hem yöneticiliği öğrendim, bir de oradan kolay kolay çıkamayacağımı.. Birkaç kez tayin için dilekçe verdim, olumsuz yanıt aldım. Beni asıl sarsan, orada geçirdiğim 4 yıla rağmen hala 'alıştın mı buraya' diye sorulması oldu. Düşünsenize 4 yıl boyunca bir yerde çalışıyorsunuz ve 'alıştın mı ' sorusundan kurtulamıyorsunuz. Anlamıştım, burada insan hep 'yeni' kalıyordu. Müdür size 'eski' demedikçe siz yenisiniz ve size hep aynı soru sorulur 'alıştın mı' . Oradaki dostlarımın gücenmeyeceğini bilsem, 'alıştın mı ne demek, ben 3,5 yıl önce alıştım, 2 yıl önce sıkılmaya başladım, şimdi de stresten kel oluyorum' diyecektim ama diyemedim. Bir daha KPSS'ye girdim, bir daha kazandım. Oradan istifa edip Tunceli'de başka bir kamu kuruluşunda işe başladım. Yeniden 'yeni' oldum. Hikayemi anlatamadım, daha önce de uzun süre 'yeni'ydim, ben aslında 5 yıllık yeniyim diyemedim. 1,5 yıla yakındır yeni kurumumda çalışıyorum. Burada öncekilerin aksine yönetici değil, sadece personelim. .

Kısacası artık biliyorum ki insan hissettiği yaştadır ve ne kadar 'yeni' olduğunu da bir Allah bilir:) Ülkemizde çoğu zaman sinirlenmek ve azarlamak bir haktır. Makam ve bazen de yaşla gelen bir haktır! Örneğin devlet büyüklükleri, diğerleri onlara göre küçük kaldığı için zaman zaman azarlayabilirler yeterince büyük olmayanları! 6,5 yıla yakın süren 'yeni' çalışma süremde birçok farklı açıdan bakma şansım oldu bürokrasiye. Bürokrasi, hukuk çerçevesinde yetkiniz kadar yaptırım gücünüzün olduğu alandır. Ancak bizim toplumun eksik anladığı bir şeyler var bürokraside. Henüz, neyin hakkımız olduğunu bilmiyoruz. İyi alamadığımız hizmet sektörlerini düşünün! Hizmeti iyi alamadığımız halde en fazla saygı duyduğumuz meslek gruplarının bu sektörlerde olduğunu fark edeceksiniz. Çünkü biz toplum olarak kapısında çok beklediğimiz, bizimle daha az ilgilenen ve zor ulaştığımız mesleklere veya çalışanlara daha fazla saygı duyuyoruz. Bunların kamu hizmeti olduğunun ve kamu hizmetinin hakkımız olduğunun farkında değiliz.

Murat DEMİREL

NASİHAT

Ülkemizde genç olmak bir paradokstur çoğu zaman. Gençseniz eğer güvenilmeyecek kadar tecrübesiz ya da suçlanacak kadar olgunsunuzdur. İkilemler belirler yaşantınızı.

Bu konuda güvenilecek kadar tecrübeli ve suçlanmayacak kadar yaşlıların gençlere en büyük öğretisiyse mutlu olmayı ertelemek gerektiğidir. Şu sınavı kazan, bu sınavı kazan, üniversiteyi kazan, üniversiteyi bitir, erkekseniz askerliğini yap, işsizseniz iş bul, özelde çalışıyorsanız kadrolu işe geç, hepsini yapmışsanız evlen nasihatları verilir durumunuza göre. Bunları yapıncaya kadar mutlu olmayı ertelemeniz gerekir kimilerine göre. Bireylerden oluşmayan bir topluluğun ferdi olma yolunda ilerlemenizi isterler. Herkes sizden kendisi olmanızı ister ama kimse sizden kendiniz olmanızı istemez. Oysa bugün bütün toplumlarda saygı duyulan, dikkat çeken insanlar kendi gerçekliklerini yaşayan, kendilerini keşfeden insanlardır. Kendilerine benzetemedikleri, sıradan yapamadıkları insanlara çirkin ördek muamelesi yapan bilinç düzeyi düşük toplumlar bu çirkin ördekleri haşmetli birer kartal olarak karşılarında gördüklerinde onları öyle bir alkışlarlar ki iyi bir gözlemcinin buna şaşmamasına imkan yoktur. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Yapmak istediğiniz şey, sizi mutlu edecekse ve cesaret istiyorsa öncelikle yapmak istediğinize çok inanmalısınız. Çünkü sizi yüreklendirecek kadar cesur dostlarınızın olması ihtimali çok düşüktür. Bizde dostluk ve aile kavramları yüreklendirmek için değil, frenlemek içindir. Başımıza kötü bir şey geldiğinde en yakınımızdakine sorulan soru şu olur: 'Neden izin verdin?'Oysa birey olmak için mücadele eden bir dosta sorulması gereken soru şudur: 'Neden beraber gitmedin' ya da 'neden destek olmadın?'Hani deriz ya hırsızın hiç mi suçu yok diye... Evet, maalesef bizim toplumda hırsızın hiç suçu yoktur çoğu durumda. Kendini tanımaya ve tanıdıkça özünü yaşamaya çalışan herkes suçludur. Mantık çerçevesinde olsa dahi küçük riskler almak, coşkulu olmak suçtur. Oynarken düşen çocuğa 'kim sana yaramazlık yap dedi' diye çıkışırız. Karlı havada yola çıktığı için kaza yapan birine ilk işimiz yardım etmek değil akıl vermek olur; 'kardeşim bu havada da yola çıkılmaz ki...' Adres sorarsınız bile akıl alırsınız. Size gideceğiniz yeri değil, soracağınız kişiyi gösterirler. 'Köşeyi dön ilerde sağda taksi durağı var oraya sor' diye. Ne zaman desteğe ihtiyacınız olsa akıl alırsınız, akıl verenler bilge olsa gam yemem.

2006'da arabamı aldığımın ertesi günü bir kafede arkadaşlarla buluşacaktık. Kafenin yakınına kadar arabayla gittim, park etmek için en uygun yeri aradım. Borca boğularak aldığım için olsa gerek park yerini özenle seçtim. Park ettiğim yere, arabayı almaya döndüğümde bir panelvan minübüsün dönüş almak için benim arabaya doğru kontrolsüzce geri geri yaklaştığını gördüysem de çarpmasını engelleyemedim. Bir gün önce aldığım arabama çarpmışlardı. Çarpan kişi hasarı karşılayacağını söyledi. İlginç olansa daha sonrası.. 'Arabayı buraya niye park ettin burası kalabalık' diyenler (ki park yeri ideal bir yerdi), 'arabayı yeni aldın niye hemen çıkardın' diyenler, 'bir şey olmaz bir şey olmaz gençsin olur böyle şeyler bundan sonra daha dikkatli kullanırsın' diyenler vs. vs. Duyan da mahalle ortasında yarış yaparken kaza yaptığımı sanır, oysa arabam park halindeyken çarpmışlardı, benim hiç kusurum yoktu.

Bu çok basit örnek dahi 'hırsızın' suçunun olmadığının bir kanıtı... Toplumumuz, insanları gereksiz yere yargılamakla kalmaz, insanların kendi kendilerini yargılamasını da sağlarlar. Kısacası başkalarına özellikle de gençlere özgüven yerine, suçluluk psikolojisi aşılamaya bayılan bir toplumuz. Yine de istisnaları da vardır. Örneğin pasif insanlar olarak yaşarsanız 'hırsız' suçlu bulunur.. Bu durumda yorumlar şu şekilde değişir: Allahın budalası gariban bir adamdı, nerden gelip onu buldu bu belalı adamlar. Bizim toplumda budalalar (etkisiz elemanlar) her zaman sevilir ve asla suçlanmazlar. İyi dediğimiz insanlar, ortak yaşama yarar sağlayan değil, sadece zararı olmayanlardır. Bu noktada nasihatsever büyüklerimize bir tavsiyem var. Ufkunuzu genişletin, okuyun, öğrenin, imkanlarınız dahilinde gezin, görün. Çünkü en iyi nasihat örnek olmaktır. Öğrenerek kendinizi ve öğrenmelerini teşvik ederek çocuklarınızı özgürleştirin. Amerikalı yazar Richard Bach'in Martı isimli fabl türündeki hikayesini okuyanınız var mıdır bilmem. Kitapta martı Jonathan'ın hayatı anlatılıyor. Bütün martıların amacı uçmak değil yemek bulmaktır, ama Jonathan'ın amacı uçmak ve yeni şeyler öğrenmektir. Martı Jonathan'ın yapmak istediğini aslında başka bir amerikalı yazar E.E Cummings şöyle özetlemektedir:

" Seni diğerlerinden farksız kılmaya bütün gücüyle gece gündüz çalışan bir dünyada kendin olarak kalabilmek dünyanın en zor savaşını vermek demektir. Bu savaş başladı mı artık hiç bitmez..."(E.E.Cummings)

MURAT DEMİREL
15.03.2011

Ercan TOPAÇ

Seyduna'dan özür diliyorum

"Leyl-i Lal Şewe", "Elahar Belcesi" ve "Şeveren ve Hazeri" adlı şiir kitaplarının yanı sıra "Seyduna-Şahrud" albümleriyle tanınan Azeri Ozan Tunay Bozyiğit, bir dinleti için Dersim'e gelmişti. Kendisiyle bir söyleşi yapmıştım. Üzerinden uzunca bir zaman geçmiş. Gecikme için Tünay Hocam'dan özür diliyorum.

Sevgili Hocam, biraz Tünay Bozyiğit'ten bahseder misiniz?

Ben, Iğdır doğumlu bir Azeriyim. Iğdır'a bağlı Tuzluca Kasabası'nın Kağın Köyü'nde dünyaya geldim. Köyümüz 30 haneliydi ve bu hanelerden 5'i Kürt'tü. Kürt kültürüyle böylece tanıştım. Köyümüz Erivan sınırında. Erivan Radyosu'nu dinliyordum çocukken. Azeri, Ermeni, Kürt ve Fas kültürü bende iç içe geçti.

Doğduğunuz yere dair aklınızda bu çok kültürlülüğün yanı sıra ne kaldı?

Benim masal amcam vardı. Köyümüz yılın beş ayını kar altında geçirirdi. Masal amcam her gün masallar anlatırdı. O soğuk kış gecelerinde arkası yarın tarzı masalların duygu dünyamı geliştirdiğine inanıyorum.

Çalışmalarınızdan bahsetmeniz gerekirse;

Bugüne kadar 4 kitap çıkardım. 5.'si de yolda. 5 de müzik albümü yaptım. Güneş'i görmeye başladığım zamanlar kendimi en üretken hissettiğim zamanlardır. Güneş de yükseliyor. Bakalım bu ışıklar başkaca nelere zemin hazırlayacak.

Toplumsal duyarlılığı son derece yüksek Seyduna'nın.

Ben her sanatçının toplumsal duyarlılığa sahip olması gerektiğine inanıyorum. Yazdığım kitaplarda, yaptığım müziklerde hep bu duyarlılık var oldu. Toplumsal duyarlılık ve sanatçı duyarlılığım sonucu Hrant için, Kazım Koyuncu için, Tuncay Akdoğan için türküler yaptım. Kazım Koyuncu benim için Karadeniz'in Che'siydi. Ve ben ona Chebere derdim. Ceylan Önkol'u unutmadım. Her albümümde toplumsal sorunları özellikle de Kürt sorununu işledim. Ancak tam da bu noktada bir sitemimi dile getirmek istiyorum. Bugüne kadar hiçbir Kürt Festivali'ne çağrılmadım. Bir tek Amed'e fuara gittim. Seyduna, ilk albümünü çıkardığı 2002 yılında bu yana sanatsal anlamda hep Kürt sorununa eğildi. Ben, sürecin hem tanığıyım, hem sanığıyım sadece sanatçı değilim. Bu anlamda Kürt sorununun da hep tanığı oldum.

Seyduna'nın cezaevi serüveni de var sanırım?

Evet. 1987 ile 1992 yılları arasında cezaevinde yattım. 1992 yılında Özal Affı diye tabir edilen aftan yararlanarak cezaevinden çıktım.

Seyduna bu süreçten önce ne yapıyordu, nelerle uğraşıyordu?

Ben, İstanbul Kanarya'da bir ortaokulda memurdum. 2000 yılında Alamut Kalesi diye bir yer açtım. Ömer Hayyam Durağı'nda.

Geç Kalmış Bir Aşk

Müziğe nasıl başladınız?

Geç kalınmış bir aşk yüzünden başladım. Ayrılık yaşayınca yazmak yetmedi; yetmeyince de sonrasında müzik geldi.

Seyduna'nın eserlerini başkaları seslendiriyor ancak Seyduna bugün sahneye çıkmak için Dersim'de…

Bu belki de ilktir. Söz ve müzik sana ait ancak eseri başkası okuyor. Sen şiiri seslendiriyorsun. Buraya bir

anlamda Dersim'i görmeye geldim. Kafamda bozulmamış bakir bir Anadolu kenti düşlemiştim…..

Seyduna, her kasetinde mutlaka amatör seslere yer veriyor değil mi?

Kesinlikle öyle. Her albümümde mutlaka 3-4 amatör sese yer veriyorum. Maalesef bazı sanatçılar hiçbir

fidanın gölgelerinde yeşermesine izin vermiyorlar. Bu son derece yanlış ve tekçi bir mantık.

Seyduna, yalnızca kendi dili olan Azerice'ye değil bütün dillere değer veriyor;

Bir insanın beşinci varlık nedeni dildir. Bir masal tapınağı bir şair olarak dilin ne olduğunu çok iyi biliyorum.

Ben dilimle nefes alırım. Eserlerimde de hep kendi dilim olan Azerice'de ezilenlerin omuzdaşı oldum.

Azerice'nin yanı sıra bütün dillerin yaşaması için elimden gelen çabayı harcıyorum. Dil, insanların varlık nedenlerinden biriyse; dili ortadan kaldırdığınız zaman insanların varlık nedenlerinden birini de ortadan kaldırmış oluyorsunuz çünkü.

Türkiye'de sizin dışınızda Azeri müzik yapan kimse var mı?

Hayır yok. Türkiye'de Azeri müziği yapan sadece benim. Bugüne kadar yaptığım 7 Azeri müziğin sözü de müziği de bana ait.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Teşekkür ediyorum. Son olarak Seyduna başına bela olan her şeyi yaptı. 30 yıldır dövüldüm artık eylem emeklisiyim.

SAHİBİ
Tıram Kültür Sanat Derneği Adına

Songül ÇİÇEK

Yazı İşleri Müdürü

Murat Düzgün HANOĞLU

BASKI YERİ

Tunceli'nin Sesi Gazetesi
Moğultay Mah. Boysan Cad. No: 41 - TUNCELİ

DİZGİ & TASARIM

Barış SARICA

İletişim

Tıram Gençlik Kültür Sanat Derneği
Moğultay Mah. Sanat Sk. Yuvam İşhanı
Kat: 2 - TUNCELİ
Tel: (0428) 212 59 19
web: tiramyouth.wordpress.com
Sorularınız İçin e-mail : tiramyouth@gmail.com

Yazıların Sorumluluğu Yazarlarına Aittir

Gazetemiz Uluslararası Olof Palme Merkezi ve İsveç Alevi Kültür Merkezinin Desteği ile Çıkarılmaktadır.

www.arsiv.akurdi.org